

Господин Димитър Калчев – министър на държавната администрация, ще отговори първо на питането на народните представители Стойчо Тодоров Кацаров и Иван Николаев Иванов относно политиката на Министерския съвет за прилагане на проекта “Електронно правителство”.

Заповядайте, господин Иванов, да развиете Вашето питане към министър Калчев.

ИВАН НИКОЛАЕВ ИВАНОВ (ПСОДС): Уважаеми господин председателю, уважаеми колеги!

Уважаеми господин министър, нашият въпрос, който Ви задаваме с господин Кацаров, касае старта на електронното правителство у нас. Той беше зададен на 2 октомври – един ден, след като стартира електронното правителство. Не са у нас причините за забавянето с повече от четири месеца и половина, особено в последните две седмици, на отговора, който Вие ще ни дадете.

В крайна сметка, на 1 октомври стартира електронното правителство, като предостави четири от изискваните до края на 2005 г. 20 услуги, които трябва да бъдат предоставени на гражданите в пакета от услуги на електронното правителство, а именно: промяна на адресната регистрация на гражданите, справка за съдебната регистрация на юридическите лица, информация за осигурителните вноски на физически лица и накрая отново справка за внесените от фирмите вноски по фондове.

Вие, господин министър, в нарочно обръщение отбелязахте, че българските граждани ще имат възможност безплатно и при условията на общодостъпност да се възползват от услугите. Господин министър, заявявам, че това не е вярно и че Вие реално скрихте истината от гражданите.

На първо място, за да се ползват тези услуги, е необходимо гражданите да притежават цифров сертификат. Този сертификат за физически лица струва с ДДС 114 лв. годишно, а за юридическите лица вноската е близо три пъти по-висока. Сам разбирате, че четири услуги – тези, които изброих, за да бъде ясно това на хората, едва ли струват 114 лв. Те не биха могли да си го позволят – говоря основно за физически лица.

На второ място, на 30 септември отново във Вашето обръщение, господин министър, Вие заявихте, че сертификатите ще се издават единствено – повтарям, единствено – от фирма “Информационно обслужване” към Министерството на финансите. Това създава нов монопол – този път в областта на електронното правителство. Коя е гаранцията, че утре фирма “Информационно обслужване” няма да реши и да вдигне цените на услугите? Защо не е дадено това право и на други фирми, като по такъв начин ще се създаде конкуренция и ще се намалят цените на услугите?

И на трето място – това го считам за особено скандално – Вие фактически изисквате гражданите, които ползват тези услуги, задължително да са потребители на Microsoft Windows. Защо електронното правителство е посочило този софтуерен продукт като задължителен за ползване в електронните услуги? По такъв начин Вие, министър Калчев, лишавате притежателите на другите операционни системи от достъп до граждански услуги. Това се нарича дискриминация.

По-важен е фактът, че Microsoft са избрани без търг и без алтернатива като основен партньор на българското електронно правителство.

Ще Ви напомня, че и досегашните взаимоотношения на държавата със софтуерния гигант нямат добра слава. Ние все още помним случая, когато Вие закупихте 30 хил. пакета на Microsoft Windows XP и Microsoft Office XP за близо 14 млн. долара. Знаете, че заедно с господин Кацаров ние сме завели дело. То е отложено на първо разглеждане по причина, която се съдържа у Вас. Надявам се обаче, нещо повече, сигурен съм, че ние ще спечелим делото по отношение на това, че Вие скрихте договора, по който са доставени тези 30 хил. пакета, без никакви видими причини. Но ако в този случай – говоря за закупуването на пакетите за държавната администрация – Вие фактически оцетихте по определен начин единствено държавната администрация, то в случая с електронното правителство Вие принуждавате всички български граждани насила да купуват продуктите на Microsoft. Това, господин министър, наподобява дейност на един търговски агент на една фирма. Но Вие знаете, че никоя от услугите, които извършва един търговски агент, не са безплатни, дори той да заема висш държавен пост.

Всичко това, което изброих, господин министър, дава на мен и на моя колега Стойчо Кацаров достатъчно основания да отправя към Вас следното питане: каква е политиката на Министерския съвет за приложение на проекта “Електронно правителство” и в частност какъв е обхватът на услугите и възможността – повтарям, възможността – за достъп на всички български граждани до електронния обмен на информацията? Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Давам думата на господин Димитър Калчев – министър на държавната администрация, да отговори на питането на двамата народни представители.

Господин министър, по правилника Вие можете да отговорите в рамките на 10 минути.

МИНИСТЪР ДИМИТЪР КАЛЧЕВ: Уважаеми господин председател, уважаеми дами и господа народни представители, уважаеми господин Кацаров, уважаеми господин Иванов! В моя отговор ще се опитам да дам отговор на въпросите, които поставихте в питането, както и на някои предварителни коментари, които съпътстваха вашия въпрос.

Първо, по основната политическа рамка. Политиката на правителството на Република България се съобразява и следва директивите и препоръките на Европейския съюз поради факта на съществуващия процес на присъединяване на Република България. Правителството на Република България има поети ангажменти към Европейския съюз с подписания Меморандум през 2001 г. за 100-процентно реализиране на пакет от 20 електронни административни услуги в интерактивен режим по Интернет път до 2005 г. – 12 за граждани и 8 за бизнеса.

Електронното правителство се възприема като важна част от процеса на модернизиране на държавната администрация в България и подготовката ѝ за работа в условията на пълноправно членство в Европейския съюз. Правителството на Република България се ангажира да осъществява модерно и ефикасно управление със средствата на съвременни информационни технологии, за да посреща реалните потребности на гражданите и на бизнеса по всяко време и на всяко място,

да намали разходите по извършването на услугите, да увеличи ефективността и намали корупционния натиск.

Технологична политика. Европейската комисия в своя План за електронна Европа до 2005 г. указва разработването и използването на програмни среди, базирани на отворени стандарти, като окуражава използването на софтуер с Отворен код. Засега начините за обмен на документи в Европейския съюз в 99 на сто от случаите са създадени с продукта Microsoft office. Двете инициативи по програмата "Обмен на данни в администрацията (IDA)": правила за миграция към програмни среди, реализирани с Отворен код (Mig Oss) и създаване на стандартен формат за обмен на документи в администрацията (Open Document Format), са създадени специално, за да установят дали е възможно да се установи такъв модел, при който едновременно ще може да се работи с програмна среда, реализирана с Отворен код, и с такава, която то не е, но и в двата случая да има стандартен формат за обмен на документи в администрацията.

Несъмнено, неяснотите в различията между програмите Отворен код (Open Source) и Отворени стандарти (Open Standards) – независимо дали са непредумишлени или преднамерени – са смущаващи. Държавните структури, които търсят внедряването на технологично решение от различни производители, трябва да фокусират вниманието си повече на използването на Отворени стандарти, отколкото върху модела на разработка, който се използва при внедряването. Ангажираността към Отворени стандарти изисква дисциплина при продължение на целия процес. Но дисциплинираният подход, необходим при разработването на Отворени стандарти, подsigурява най-високото ниво на технологична независимост в най-широк обхват на конкурентни продукти и услуги и по този начин допринася максимални изгоди за най-широк кръг потребители.

Като първи етап на Електронното правителство се предвижда реализация на пилотни проекти по инициативата на няколко големи компании, водещи в сферата на информационните технологии в България. Това е с цел да се демонстрира възможността на отделните компании както технологична, така и организационно- професионална за решаване на поставените в Електронното правителство задачи. Въз основа на практическото доказване на различните технологични концепции при тези пилотни проекти ние ще имаме възможността да анализираме световните технологии и опит в български условия, да се ориентираме за най-удачните и подходящи практики за България и да формулираме най-правилно тръжните изисквания за предстоящите проекти на Електронното правителство.

Завършеността на тези услуги ще се оценява в четири степени: първо, предоставяне на информация за услугата; второ, едностранно взаимодействие; трето, двустранно взаимодействие; четвърто, цялостно обслужване, включително доставка и разплащане.

Искам да кажа няколко думи относно организационната политика. В изпълнението си на тези ангажменти правителството на Република България се обвързва със стратегията за Електронно правителство, приета от Министерския съвет с Решение № 866 от 29 декември 2002 г. Създаде се и Съвет за модернизирание на държавната администрация, който сега се председателства от заместник министър-председателя господин Пламен Панайотов и работна група към него "Административно

обслужване и Електронно правителство", на която съпредседател съм аз. С решение на Министерския съвет оперативното управление на процеса на изграждане на Електронно правителство бе възложено на министъра на държавната администрация.

За изпълнението на стратегията за Електронно правителство бе необходимо да се създадат законови предпоставки. В това отношение се прие Законът за електронния документ и електронния подпис, който създава възможност за електронно подписване на документи, което пък от своя страна създава предпоставки за развитие и реализация на Интернет базираните административни услуги с двупосочно взаимодействие. Такъв е и Законът за защита на личните данни, с който се регламентира начинът на ползване и защита на персоналната информация за гражданите.

В процес на доизграждане е оптичната мрежа на държавната администрация, като е завършена половината и в момента към нея са включени 1158 административни структури. Развитието ѝ ще доведе до по-добра организация и информационна свързаност, също Интернет среда на държавните организации. Успешно завърши и процесът на сертифициране на електронния подпис, като вече, уважаеми господин Иванов, правилна е Вашата критика, не е възможно една организация и то държавна организация да бъде само сертифицираща институция. От един месец и половина, може би вече два месеца "Банк сервиз" също пое сертифицирането. Аз напълно подкрепям Вашата теза за антимонополна позиция и мисля, че в скоро време ще се включат поне още един-два сертифициращи органи.

Колкото до Вашата забележка, напълно съм съгласен с нея, че за нашия стандарт в нашата страна 130 лв. за корпоративен абонат са все пак сериозни средства, сериозни пари. Те може би ще имат смисъл тогава, когато наистина стигнем до 20 вида информационни услуги, а не както сме в момента на 6 вида електронни услуги. Като продължение на първия етап в момента "Информационно обслужване" подготвя и стартира услугата "Данъчни декларации по ДДС" и "Данъчни декларации за данък печалба", както и за Националния статистически институт по проекта IBM – предоставянето автоматизирано на данни по Интернет път за Националния статистически институт. Съгласен съм, дори във всички случаи смятам, че забележката Ви е правилна, на първия етап поради ненапълно покриване на административните услуги да се търси някаква по-ниска цена на тези електронни сертификати, на SMART-картите. Моето лично мнение беше, че те трябва да бъдат безплатни. Вие сте прав, като ме критикувате, защото когато те са безплатни, по този начин ние ще стимулираме използването им, като те ще влязат много по-бързо в употреба, отколкото в каквито и да е други случаи. Така че приемем забележката Ви и Ви обещавам, че ще поработя по тази тема много сериозно.

Разработихме и съгласувахме с другите министерства и държавни ведомства на централно и местно ниво план за изпълнение на Стратегията за електронно правителство за периода до 2005 г., който е достъпен в уеб-сайта на държавната администрация. Внесен е за разглеждане в Съвета за модернизирание на държавната администрация и предстои приемането му с решение на Министерския съвет.

По отношение на финансовата политика искам да подчертая, че

пилотните проекти се осъществяват изцяло за сметка на компаниите-разработчици и ще продължаваме тази схема, като през тази година два пилотни проекта ще се разработят за сметка на безлихвено дългосрочно кредитиране, тъй като средствата, които са предвидени по бюджет, в никакъв случай няма да стигнат за покриване на абсолютно всички цели и задачи. Продължаваме с тази политика на привличане на донорски програми, както и търсене на нисколихвени кредити за реализиране и проекти, които използват механизмите на общественно-частното партньорство и отдаване на услуги на концесионен принцип.

Що се отнася до възможностите за ползване от гражданите на съществуващите услуги, през м. септември 2003 г. завършиха два пилотни проекта – един на централно ниво в София и един на местно ниво в гр. Варна. И двата проекта бяха свързани с демонстриране на възможностите и технологиите на две различни водещи IT бизнес компании - Microsoft и Novele, който е един от дистрибуторите и на Linux, за създаване на портал на електронно правителство с няколко електронни услуги за гражданите и фирмите съответно на централно и общинско ниво.

Във Варна продължаваме с втория пилотен проект, който се разработва в момента с консултанти от университета в Сеул за прилагане на една система, разработена за областна администрация и за общините в Сеул. Проектът ще завърши до края на следващия месец и, ако той се окаже удачен, ще го мултиплицираме във всички останали областни администрации.

Пилотният проект на централно ниво демонстрира и дава възможност на гражданите и фирмите при наличие на цифров подпис да им осигурява следните видове услуги: смяна на адресната регистрация, достъп до информационните ресурси на Националния осигурителен институт и т.н. Няма да ги изреждам, Вие ги казахте много точно. През настоящата година към този портал на Електронното правителство се предвижда демонстриране и включване на допълнителни услуги за гражданите и фирмите, свързани с декларациите по ДДС за фирмите, данъчните декларации за доходите на гражданите и електронни обществени поръчки за процедурите под праговете по Закона за обществените поръчки.

В този дух смятаме да продължаваме до достигане на тези 20 вида електронни услуги. Само искам да кажа, че ние смятаме, че ще надхвърлим пакета от 20 вида електронни услуги, тъй като много активно с помощта на VNDP, USAID и с финансиране по ФАР се включиха много активно през тази година разработките, които касаят общините и областните администрации. В момента в хотел "Шератон" тече четвъртият дискуссионен форум, на който са събрани всички представители на местни власти, които обсъждат възможността за въвеждане в електронните портали на общините на тези услуги, които в момента се правят на т.нар. едно гише.

Искам специално да кажа, че демонстрирането и използването на услугите, предоставени от портала на Електронното правителство, става при пълно спазване на Закона за защита на личните данни и на Закона за електронния подпис. Ние следваме опита и се опитваме да използваме практиките на английското електронно правителство и използването на Отворени стандарти, като поощряваме доработката на този портал за

използването на втори електронен подпис по реализация на "Банк сервиз" и развитието на технология въз основа на технологично независим програмен език JAVA, позволяващ ползването на Електронното правителство от всички продукти, базирани на Отворен код.

Уважаеми господин Иванов и господин Кацаров, темата е много дълга и бихме могли да говорим още много, но засега аз исках да ви кажа само това. Благодаря за вниманието.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Благодаря, господин министър.

Д-р Кацаров, имате право на два уточняващи въпроса. Заповядайте.

СТОЙЧО КАЦАРОВ (ПСОДС): Благодаря, господин председател.

Уважаеми господин министър Калчев, уважаеми колеги! Аз съм силно изненадан от позицията, която Вие днес заявявате, защото за пръв път чувам от Вас подобна позиция.

Първият въпрос, който искам да поставя, е това поредната доза социалистическа демагогия ли е или означава истинска промяна в позицията на правителството по отношение на отворения код и на отворените файлови формати? Аз знам, че никакъв отговор няма да задоволи, а единствено ще задоволят последващи действия. Ако това наистина е промяна в позицията на правителството, аз съм готов да я приветствам. Но ще я приветствам тогава, когато видя действия, а не само думи. Защото до този момент, господин министър, ние сме свидетели на силно разминаване на думи и действия. В стратегията за развитие на електронно правителство е записано като една от целите за постигане на технологична независимост. Би трябвало да знаете това. Обратно на записаното в стратегията, изграденият електронен портал на електронното правителство е в 100-процентова технологична зависимост от фирмата "Microsoft". В Концепцията за изграждане на портал платформа за електронно правителство е записано, че достъпът до услугите трябва да се реализира през Internet чрез стандартен браузер и да не се изисква инсталиране на допълнителен софтуер. Точно обратното на това, за да ползвате електронното правителство, не само че не можете да ползвате стандартен браузер, а можете да ползвате само един браузер и то браузера на "Microsoft". И не само това, но трябва да свалите и допълнителна програма, за да може да ползвате услугите на електронното правителство.

През 2002 г. правителството се е присъединило към Европейската програма "IDA". Тази програма е насочена точно към това – към въвеждане на отворения софтуер, отворения код и отворения файлов формат. През 2003 г. Вие, господин министър, сте се присъединили към Декларацията на Конференцията на европейските правителства ИГАБЪРМЕН, проведена в Италия, в която изрично е записано, че правителствата се ангажират да стимулират въвеждането на отворения код и отворените файлови формати. В разрез с това ние наблюдаваме изграждане на електронен портал и електронно правителство, които са изцяло, в 100-процентова технологична зависимост от една-единствена частна фирма - "Microsoft".

Аз моля да отговорите на тези разлики и разминавания между думи и декларации и документи, които са очевидни факти.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Министър Калчев, моля да

отговорите на уточняващите въпроси на народния представител Стойчо Кацаров.

МИНИСТЪР ДИМИТЪР КАЛЧЕВ: Благодаря, господин председател.

Уважаеми господин Кацаров, това не е демагогия. Ние поработихме много през изтеклата година и наистина следим много внимателно развитието на отворените стандарти, развитието на отворен код и затова аз в моето изказване освен за сертифициращите организации, че вече са се увеличили, говорих много накратко и за развитието на технология въз основа на технологично независимия програмен език JAVA, позволяващ използването на електронното правителство от всички продукти, базирани на отворен код. Това не е демагогия, това е изискване на времето. А защо сме отишли на технологическа зависимост, както Вие казвате, от "Microsoft", съгласете се, че това не е така, защото ние не можехме да приемем нещо друго, тъй като в момента 95% от софтуера, който се използва в България, е на "Microsoft" и само 5% може би и на Linux. Това не беше прищявка, а съобразяване с наличната ситуация в момента в България.

Що се касае до програмата "ИДА", че с тази JAVA-технология ние можем да ползваме тази система за обмен на информация и при ползване на продукти на отворен код. Не искам да навлизам повече в детайли, но с удоволствие бихме се събрали на една кръгла маса по темите на програмните продукти на "Microsoft", на отворения код и по-скоро във връзка с изискванията за ползване на отворени стандарти. Аз винаги съм си мислил, може би не съм прав, че ние много често бъркаме понятието отворени стандарти с отворен код. Но въпреки всичко, понеже програмните продукти на отворен код така или иначе съществуват и ние не можем да налагаме монопол и не трябва да налагаме монопол, аз ви уверявам, че това, което беше направено през последната година по посока на тези така наречени JAVA-технологии, е нашето добро желание да не затваряме вратата, а ние и нямаме възможност, нямаме и право да направим това нещо, за да можем да имаме бъдещи възможности за развитие на технологии, ползвани в електронното правителство на отворения код.

Аз Ви благодаря за критиката и не я приемам като лична критика, а по-скоро като едно напътствие по какъв начин трябва да работим за модернизиране на тази стратегия, която ние сме направили. Тя е отворена за развитие и мисля, че всички критики са добре дошли и трябва да ги ползваме със съзнанието на отговорни хора. Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Господин Кацаров, респективно господин Иванов, имате възможност да изразите отношението си към отговора на министър Калчев.

Заповядайте, господин Кацаров.

СТОЙЧО КАЦАРОВ (ПСОДС): Благодаря Ви, господин председател.

Уважаеми министър Калчев, аз съм от хората, които правят разлика между отворен код и отворен файлов формат или иначе казано, отворен стандарт. Затова казвам, че стартът на електронното правителство е погрешен. Ако той беше стъпил на отворен стандарт, той щеше да бъде достъпен еднакво добре и за хората, които ползват "Windows", и за хората, които ползват Макинтош и каквато се сетите друга операционна система. По начина, по който е изграден, той е достъпен само за хора,

които ползват операционната система на "Microsoft Windows". Тук се създава един още по-голям проблем. Не е въпросът само в технологичната зависимост, в която изпада правителството по този начин, въпросът е, че по този начин Вие на практика принуждавате всички български граждани, които ползват Internet-услуги и които биха желали да работят с електронното правителство, да закупят също продукта на "Microsoft". В противен случай те не биха имали достъп до електронното правителството. Това е истинската драма на проблема и той може да бъде решен много лесно. Още повече, че в стратегията, която е приело правителството, в концепцията за изграждането на портала то е предвидило, че трябва да бъде направено по този начин. В разрез с тези документи е изграден един наистина технологично 100% зависим продукт на "Microsoft". Това е истинската драма. Това е нещо, което е недопустимо. На практика по този начин се съдейства за монополизацията на целия български пазар на софтуерни продукти.

Аз отново ще кажа: приемам за чиста монета и за промяна в позицията това, което Вие казахте, и очаквам в близки срокове тези корекции да бъдат направени. В противен случай просто няма нужда да провеждате търгове за доизграждането на електронното правителство. Начинът, по който е изградено, единственият, който може да надгражда, е "Microsoft". От само себе си се разбира, че няма да има да има търгове.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Благодаря.

Преди да преминем към актуалния въпрос на господин Дъбов, правя следното съобщение: в периода от 13 до 20 февруари 2004 г. е постъпило и питане от народните представители Емилия Масларова и Кръстьо Петков към министър-председателя на Република България Симеон Сакскобургготски относно предприетите действия от правителството за регулиране на демографските процеси в България. Следва да се отговори на 27 февруари 2004 г.

Давам думата на народния представител Димитър Дъбов да зададе своя актуален въпрос към министър Калчев относно реализацията на електронното управление.

Заповядайте, господин Дъбов.

ДИМИТЪР ДЪБОВ (КБ): Уважаеми господин председател, дами и господа народни представители, господин министър на държавната администрация! Моят актуален въпрос до голяма степен кореспондира и е продължение на питането от народните представители Стойчо Кацаров и Иван Иванов, затова ще се огранича само в тази част, която не бе коментирана преди малко.

Вие, освен че сте министър, сте и ръководител на проекта "Административно обслужване и електронно правителство". Разбира се, след като бе надхвърлен обхватът на приложението извън правителството, а именно започна експериментирането и прилагането му в общините, влезе Законът за електронния документ – електронния подпис, с което значително се облекчи работата на фирмите и гражданите. Очаква се редица данъчни услуги и разплащания също да се извършват чрез Интернет. Вече можем да говорим за електронно управление в държавата, а не само за електронно правителство. Вероятно са прави тези, които казват, че освен бързина и качество на услугите в администрацията и данъчната област намалява коруптивността, защото служителите не участват във формирането на

услугата, а търсещите услугата не ходят до администрацията и не чакат на опашки пред нея.

Същевременно, господин министър, в общественото пространство и главно чрез медиите редица специалисти одобриха, а други оспориха начина на прилагане на информационните технологии, техните производители, тяхната надеждност, тяхното съхранение и цена.

В тази връзка моят актуален въпрос към Вас е, без значение кой производител е това – преди малко стана дума за редица производители – кой производител ще бъде избран и каква програмна платформа ще бъде използвана? Аз и не само аз се интересуваме какви са критериите, които Вие като министър и ръководител на проекта сте заложили, за да гарантират запазването на натрупаните масиви от данни, особено при настъпването на неблагоприятни събития, каквито например могат да бъдат свързани с избрания производител на програмната платформа? Какво би станало с набраната информация и данни, ако, да речем, избраната от българското правителство фирма “X” изчезне като стопански субект, ако бъде закрыта или ако фалира? Ще може ли съществуващият отворен стандарт и занапред да извършва интегрирането на тази цялостна информация между министерствата, ведомствата и общините?

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Господин министър, моля да отговорите на народния представител господин Дъбов. Разполагате с 5 минути.

МИНИСТЪР ДИМИТЪР КАЛЧЕВ: Благодаря Ви, господин председател.

Уважаеми господин Дъбов, откровено казано, аз не очаквах този въпрос, но ще Ви отговоря максимално кратко, тъй като Вие поставихте един въпрос – ако се смени фирмата какво би станало с данните при изчезването на фирмата като стопански субект и т.н.? Критериите за запазване на натрупаните масиви от данни при неблагоприятни събития?

Искам да Ви кажа, поне дотолкова, доколкото аз съм в течение на нещата, пилотният проект за електронното правителство го изградихме на базата уж на най-добрата практика в реализирания проект за електронно правителство във Великобритания – UK-Gateway, Румъния, Чехия, Словакия, Полша, долу-горе схемата е една и съща и ние не сме измислили нещо много по-различно при ползване на отворения и индустриално признат със стандарт XML. Този отворен стандарт, поне по информацията, която имам, се подкрепя както от всички водещи производители на комерсиалния софтуер, така и от доставчиците на решения с отворен код и позволява интегрирането на информацията на различните министерства и ведомства, така че да работят като единно цяло без значение от производителя на програмната платформа. Това го казвам по повод и запитването на господин Стойчо Кацаров, че наистина има промяна в позицията и че тази промяна се дължи именно на променените условия, които наблюдаваме при реализацията на електронните правителства на съседните нам страни.

В рамките на споразумението с Microsoft държавната администрация заложи пълен достъп до документацията и описанието на използваните X1 архитектурни схеми за предоставяне на електронни документи като част от проекта на електронното правителство. Това ни гарантира, че имаме цялата необходима информация за използване на данните и принципите на работа на системите в случай на изчезването на

фирмата като стопански субект. Това наистина може да се случи.

При изграждането на пилотния проект за електронно правителство сме се водили от принципа за максимална възвръщаемост на направените инвестиции, възприет от страните-членки на Европейския съюз. Ползвали сме опита на Великобритания, на Италия, на Словения. По този начин нашето единствено ултимативно изискване от технологична гледна точка е да се спазва принципът на отворените стандарти, в случая на XML, без значение от типа на програмната платформа, към която трябва да се преминава.

Финансовите анализи, които имаме на себестойността от преминаване към каквато и да е програмна платформа ще следва горесподелените принципи на държавите-членки на Европейския съюз. Ние наистина разполагаме с такива сравнителни анализи и ако е необходимо мога да Ви дам допълнителна информация. Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Господин Дъбов, имате право на реплика в рамките на 2 минути.

ДИМИТЪР ДЪБОВ (КБ): Уважаеми господин министър, аз Ви благодаря за получената информация. Наистина, тя до голяма степен разсея моите опасения, свързани с избора на производител на програмните платформи. Независимо от това в мен остават някои съмнения, тъй като Вие свършихте дотам, докъдето може би стана най-интересно. Разполагате ли със сравнителен анализ за себестойността на разходите, които ще направи правителството за преминаване на едно работно място, включено в електронното управление от старата, обикновено досега действащата версия, към по-нова версия – в дадения случай става дума за Microsoft – от сегашната версия на Windows към по-нова версия на Windows или, ако стане нужда за преминаване от Windows към Linux, при положение, че и двете програми използват така наречените отворени стандарти? Можем ли да направим сравнение например колко ще струва това тук, в България? И ако случайно Вие знаете каква е европейската или световната практика, колко струва това на други държави, намиращи се в Европа? И ако все пак се окаже, че има разлика в цените, естествено, възниква основателният въпрос: какви са гаранциите за сигурността и надеждността на отделните програмни платформи?

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Господин министър, имате право на дуплика също в рамките на 2 минути.

МИНИСТЪР ДИМИТЪР КАЛЧЕВ: Уважаеми господин Дъбов, аз действително разполагам с някои сравнителни данни. Не исках да ги споменавам, тъй като те са доста драстични, но ще Ви дам някои сравнения, които можете да проверите и при един следващ разговор да се върнем пак на тази тема, защото нашите проучвания са базирани предимно на анализите на независими фирми за анализи, на натрупания наш и чужд опит.

Фирмата, която сме ползвали за анализи – съжелявам, че нямам цялото извлечение от анализа на фирмата, но имам някои данни – фирмата за анализи “Гартнър”, на тема: “Къде правителствата трябва да ползват софтуер с отворен код”. Напоследък чета много внимателно тези данни и сравнения. То беше публикувано на 27 януари 2004 г. и там буквално беше записано – имам извадка: “Правителствените агенции трябва да разглеждат мигриране на работните си места към Linux като

претеглят факторите, излизащи извън пропагандата и конфронтационните тежнения. Тези фактори включват набор от използвани програми, изискванията на потребителите, като всички важни разходи по миграцията, както и възвръщаемостта на инвестициите за миграция”.

Нашият опит се базира главно при преминаването от по-стара версия на Windows към по-нова версия на Windows. В Министерския съвет, с нашия скромнен бюджет, в порядъка на около 10 хил. долара, бе направена модернизация на 400 компютъра, което прави около 25 долара на работно място. Това е модернизацията на старата версия Windows и преминаване към нова версия на Windows за 400 компютъра.

Скоро получихме данни за опита на община Мюнхен, използван като един типичен пример за преминаване към Linux. Според данни на немския печат, данните са на компютър, “Вохен”, бр. 1 от 09.01.2004 г. необходимият бюджет за проекта за преминаване на 14 хил. работни места в община Мюнхен, представляващи почти половината от компютрите в държавната администрация, е 35,7 млн. долара, което прави 2550 долара на работно място.

Колегите от Мюнхен, доколкото знам, ще стартират пилотни проекти за проверка на направените разчети в по-малък мащаб и ще вземат окончателно решение за внедряване на Linux в община Мюнхен в края на 2004 г. Ние ще следим много внимателно този процес.

Според резултатите от друго пазарно изследване на Гартнър на тема преминаване на работните места към Linux, публикувано през юни 2003 г., разходите за едно преминаване на едно работно място се движат в рамките от 3000 до 4000-4200 долара в зависимост от набора от приложения, като делът на разходите за труд е някъде към 40% от цялата сума.

Аз разполагам и с по-подробни данни, но може при друг разговор да ги представя. Само две изречения за това какви са гаранциите за сигурността и надеждността на отделните платформи.

Мога да отговоря доста подробно, мога да отговоря и само с две изречения. Поддръжката на операционната система от фирмата-производител, става въпрос за поддръжката на най-популярния Linux-пакет в момента или за дистрибуцията, е Redhat Linux-9. Пакетът е обявен за публично ползване от края на март 2003 г. и в момента това е единствената официално поддържана версия. За сравнение – Microsoft удължи поддръжката на Windows’98 до средата на 2004 г. Така че имаме доста добра възможност да наблюдаваме развитието и на двете направления и по отношение на сигурността и надеждността да използваме най-добрите моменти и от двете разработки.

В заключение искам да ви кажа, като контравъпрос винаги са ми го задавали: знаете ли, господин Дъбов, приложение на отворен код, което да работи с цифров подпис?

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Господин министър, моля да приключвате, отдавна изтекоха двете минути.

МИНИСТЪР ДИМИТЪР КАЛЧЕВ: Този път и аз искам да питам. В България има два сертификационни оператора, както вече казах, на цифров подпис – “Информационно обслужване” и “Банксървиз” АД. Приложение на отворен код с такава функционалност, която да работи с цифров подпис, досега няма и на мен лично не ми е известно някой да

разработка в момента.